

मराठी भाषेतील समानार्थी शब्द

- अनाथ = पोरका
- अनर्थ = संकट
- अपघात = दुर्घटना
- अपेक्षाभंग = हिरमोड
- अभिवादन = नमस्कार, वंदन, प्रणाम
- अभिनंदन = गौरव
- अभिमान = गर्व
- अभिनेता = नट
- अरण्य = वन, जंगल, कानन, विपिन
- अवघड = कठीण
- अवचित = एकदम
- अवर्षण = दुष्काळ
- अविरत = सतत, अखंड
- अडचण = समस्या
- अभ्यास = सराव, परिपाठ, व्यासंग
- अन्न = आहार, खाद्य
- अग्नी = आग, अनल, विस्तव, वन्ही, अंगार, पावक, हुताशन, शिखी
- अना = आणि
- अगणित = असंख्य, अमर्याद
- अचल = शांत, स्थिर
- अचंबा = आश्चर्य, नवल
- अतिथी = पाहुणा
- अत्याचार = अन्याय
- अपराध = गुन्हा, दोष
- अपमान = मानभंग
- अपाय = इजा
- अही = साप, भुजंग, सर्प, व्याळ, पन्नग, फनी
- अश्रू = आसू
- अंबर = वस्त्र
- अंधार = काळोख, तिमीर, तम
- अमृत = पीयूष, सुधा
- अहंकार = गर्व
- अंक = आकडा
- आई = माता, माय, जननी, माउली, जन्मदा, जन्मदात्री

- आकाश = आभाळ, गगन, नभ, अंबर, आवकाश, अंतरीक्ष, व्योम, ख, अंतराळ, वियत, वितान
- आठवण = स्मरण, स्मृती, सय
- आठवडा = सप्ताह
- आनंद = हर्ष, तोष, मोद, संतोष, प्रमोद, उल्हास, उद्धव
- आजारी = पीडित, रोगी
- आयुष्य = जीवन, हयात
- आतुरता = उत्सुकता
- आरोपी = गुन्हेगार, अपराधी
- आश्चर्य = नवल, अचंबा, विस्मय, अचरथ, आचोज
- आसन = बैठक
- आदर = मान
- आवाज = ध्वनी, रव
- आवाजमां = आवाजात
- आज्ञा = आदेश, हुकूम
- आपुलकी = जवळीकता
- आपत्ती = संकट
- आरसा = दर्पण, मुकुर, आदर्श
- आरंभ = सुरवात
- आशा = इच्छा
- आस = मनीषा
- आसक्ती = लोभ
- आळशी = कुजर, निरुद्योगी, ऐदी, आळसट
- आशीर्वाद = शुभचिंतन
- ओंजळभर = अंजूरभर
- ओझे = वजन, भार

• ओढा = झरा, नाला	• ऊर्जा = शक्ती
• ओळख = परिचय	• ऋण = कर्ज
• औक्षण = ओवाळणे	• ऋतू = मोसम
• अंत = शेवट	• ऋषी = तपस्वी, मुनी, साधू, तापस
• अंग = शरीर	• एकजूट = एकी, ऐक्य
• अंघोळ = स्नान	• ऐश्वर्य = वैभव
• अंधार = काळोख, तिमिर	• ऐट = रुबाव, डौल
• अंगण = आवार	• कथा = गोष्ट, कहाणी, हकिकत
• अंगार = निखारा	• कठीण = अवघड
• अंतरिक्ष = अवकाश इलाज = उपाय	• कविता = काव्य, पद्य
• इशारा = सूचना	• करमणूक = मनोरंजन
• इंद्र = सुरेंद्र, नाकेश, वसाव, सहस्त्राक्ष, वज्रपाणी, देवेंद्र	• कठोर = निर्दय
• इहलोक = मृत्युलोक	• कनक = सोने
• ईर्षा = चुरस	• कटी = कंबर
• इच्छा = आकांक्षा, आस, मनीषा, स्पृहा, लिप्सा, अपेक्षा	• कमळ = पंकज, अंबुज, नलिनी, अळत, पद्म, सरोज, अंभोज, अरविंद, राजीव, अब्ज
• ईश्वर = देव, ईश, निर्जर, परमेश्वर, अलक्ष, सूर, विभूध, अलख, प्रभू, त्रिदश	• कपाळ = ललाट, भाल, कपोल, निढळ, अलिक
• उत्सव = समारंभ, सण, सोहळा	• कष्ट = श्रम, मेहनत
• उक्ती = वचन	• कंजूष = कृपण
• उशीर = विलंब	• काम = कार्य, काज
• उणीव = कमतरता	• काठ = किनारा, तीर, तट
• उपवन = बगीचा	• काळ = समय, वेळ, अवधी
• उदर = पोट	• कान = श्रवण
• उदास = खिन्न	• कावळा = काक, एकाक्ष, वायस
• उत्कर्ष = भरभराट	• कालांतराने = दिसामासा
• उपद्रव = त्रास	• काष्ठ = लाकूड
• उपेक्षा = हेळसांड	• कासव = कूर्म, कामट, कमठ, कच्छप, कच्छ
• उठावाची = उठायची	• किल्ला = गड, दुर्ग
	• किमया = जादू
	• कार्य = काम
	• कार्यक्षम = कुशल, दक्ष, निपुण, हुशार
	• कारागृह = कैदखाना, तुरुंग
	• कीर्ती = प्रसिद्धी, लौकिक, ख्याती
	• कुतूहल = उत्सुकता
	• कुटुंब = परिवार
	• कुशल = हुशार, तरबेज
	• कुत्रा = श्वान
	• कुटी = झोपडी
	• कुचंबणा = घुसमट
	• कृपण = कंजूष

• कृश	=	हडकुळा
• कोवळीक	=	कोमलता
• कोठार	=	भांडार
• कोळिष्टक	=	जळमट
• खण	=	कप्पा
• खल	=	नीच, दुष्ट, दुर्जन
• खडक	=	मोठा दगड, पाषाण
• खटाटोप	=	प्रयत्न
• खग	=	पक्षी, विहंग, व्दिज, अंडज, शकुन्त
• खड्ग	=	तलवार
• खरेपणा	=	न्यायनीती
• ख्याती	=	कीर्ती, प्रसिद्धी, लौकिक
• खात्री	=	विश्वास
• खाली जाणे	=	अधोगती
• खाटा करणे	=	आंबवणे
• खिडकी	=	गवाक्ष
• खेडे	=	गाव, ग्राम
• खोड्या	=	चेष्टा, मस्करी
• गरज	=	आवश्यकता
• गरवार	=	गर्भवती
• गवत	=	तृण
• गरुड	=	खगेंद्र, खगेश्वर, तार्क्ष्य, वैनतेय
• गणपती	=	लम्बोदर, गजानन, हेरंब, लक्षप्रद, निधी, धरणीधर, वक्रतुंड
• गर्व	=	अहंकार
• गाय	=	धेनू, गोमाता
• गाणे	=	गीत, गान
• गंमत	=	मौज, मजा
• गंध	=	वास, दरवळ
• ग्रंथ	=	पुस्तक
• गाव	=	ग्राम, खेडे
• गाजावाजा झाला	=	कीर्ती पसरली
• गुन्हा	=	अपराध
• गुलामी	=	दास्य
• गोड	=	मधुर
• गोणी	=	पोते
• गोष्ट	=	कहाणी, कथा
• गौरव	=	सन्मान
• ग्राहक	=	गिन्हाईक

• घर	=	सदन, गृह, निकेतन, आलय, भवन, निवास, धाम, घृह
• घरटे	=	खोपा
• घागर	=	घडा, मडके
• घोडा	=	अश्व, हय, वारू, तुरंग, वाजी
• घोयका	=	घोळका, जमाव
• चव	=	रुची, गोडी
• चरण	=	पाय, पाऊल
• चरितार्थ	=	उदरनिर्वाह
• चक्र	=	चाक
• चन्हाट	=	दोरखंड
• चाक	=	चक्र
• चंद्र	=	शशी, रजनीनाथ, इंद्र, सुधाकर, निशानाथ, हिमांशू, शशांक, नक्षत्रेष, विधू, सोम
• चांदणे	=	कौमुदी, चंद्रप्रकाश, चंद्रिका, ज्योत्स्ना
• चिंता	=	काळजी
• चिडीचूप	=	शांत
• चिमुरडी	=	लहान
• चूक	=	दोष
• चेहरा	=	मुख
• चौकशी	=	विचारपूस
• छंद	=	नाद, आवड
• छान	=	सुरेख, सुंदर
• छिद्र	=	भोक
• जग	=	दुनिया, विश्व
• जत्रा	=	मेळा
• जन	=	लोक, जनता
• जमीन	=	भूमी, धरती, भुई

• जंगल = रान	• ताल = ठेका
• ज्यातात = जात्यात	• तुरंग = कैदखाना, बंदिवास
• जीव = प्राण	• तुलना = साम्य
• जीवन = आयुष्य, हयात	• तोंड = तुंड, वक्र, आनन, वदन, मुख
• जुलूम = अत्याचार, छळ, बळजोरी, अन्याय	• थट्टा = मस्करी, चेष्टा
• झाड = वृक्ष, तरू, पादप, द्रूप, गुल्म, अगम, विटप, शाखी	• थवा = समूह
• झोपडी = कुटीर, खोप	• थोबाड = गालपट
• झोप = निद्रा	• दगड = पाषाण, खडक
• झोका = झुला	• दरवाजा = दार, कवाड
• झेंडा = ध्वज, निशाण	• दाम = पैसा
• झुंझुरका = पहाटेस	• दृश्य = देखावा
• टेकडी = हुकडी	• दृढता = मजबुती
• ठग = चोर	• दिवस = दिन, वार, वासर
• ठिकाण = स्थान	• दिवा = दीप, दीपक
• डोके = मस्तक, शीर्ष, शीर	• दूध = दुग्ध, पय, क्षिर
• डोळा = नेत्र, नयन, लोचन, चक्षु, अक्ष, आवळू, अंबक	• द्वेष = मत्सर, हेवा
• डोया = डोळा	• देव = ईश्वर, विधाता
• डोंगर = पर्वत, गिरी	• देह = तनु, तन, काया, वपू, शरीर
• ढग = मेघ, जलद, पयोधर, अभ्र, अंबूद, निरद, पयोद, अब्द, घन	• देश = राष्ट्र
• ऋण = कर्ज	• देखावा = दृश्य
• तक्रार = गा-हाणे	• देखत = बघत, पाहत
• तलाव = तडाग, सरोवर, कासार	• दार = दरवाजा
• तळे = तलाव, सरोवर, तडाग	• दारिद्र्य = गरिबी
• त्वचा = कातडी	• दौलत = संपत्ती, धन
• तारण = रक्षण	• धरती = भूमी, धरणी
• ताणीस्त्री = ताणून	• ध्वनी = आवाज, रव
	• नदी = सरिता, तटिनी, तरंगिणी, जलवाहिनी
	• नजर = दृष्टी
	• नवरा = भ्रतार, वल्लभ, पती, कांत, नाथ, दादला, धव, अम्बुला, कवेश
	• नक्कल = प्रतिकृती
	• नमस्कार = वंदन, नमन
	• नातेवाईक = नातलग
	• नाच = नृत्य
	• निश्चय = निर्धार
	• निर्धार = निश्चय
	• निर्मळ = स्वच्छ
	• नियम = पद्धत
	• निष्ठा = श्रद्धा
	• नृत्य = नाच

• नोकर	= सेवक	• पृथ्वी	= धरणी, जमीन, वसुंधरा, वसुधा, धरा, भुमी, धरित्री, मही, अवनी, भू, क्षमा, उरबी, कुंभिनी, मेदिनी, विश्वभरा, क्षिती
• न्होतं	= नव्हते	• फलक	= फळा
• परिश्रम	= कष्ट, मेहनत	• फांदी शाखा	
• पती	= नवरा, वर	• फूल	= पुष्प, सुमन, कुसुम
• पत्र	= टपाल	• बदल	= फेरफार, कलाटणी
• पहाट	= उषा	• बर्फ	= हिम
• परीक्षा	= कसोटी	• बहीण	= भगिनी
• पर्वा	= चिंता, काळजी	• बक्षिस	= पारितोषिक, पुरस्कार
• पर्वत	= डोंगर, गिरी, अचल, शैल, अद्री	• बाग	= बगीचा, उद्यान, वाटिका
• पक्षी	= पाखरू, खग, विहंग, व्दिज, अंडज	• बासरी	= पावा
• पाडा	= आदीवासींची १०-१५ घरांची वस्ती	• बेत	= योजना
• प्रकाश	= उजेड	• बाळ	= बालक
• प्रवास	= सफर, फेरफटका, पर्यटन	• बाप	= पिता, वडील, जनक
• प्रवासी	= वाटसरू, पांथस्थ, मार्गिक	• बादशाहा	= सम्राट
• प्रजा	= लोक	• बुद्धी	= मती
• प्रत	= नक्कल	• ब्रीद	= बाणा
• पत्नी	= बायको, अम्बुला, अस्तुरी, अर्धांगी, भार्या, कांता, दारा, जाया, सहधर्मचारिणी	• भरवसा	= विश्वास
• प्रदेश	= प्रांत	• भरारी	= झेप, उड्डाण
• प्रवास	= यात्रा	• भव्य	= टोलेजंग
• प्राण	= जीव	• भुंगा	= भ्रमर, भृंग, मिलिंद, मधुकर
• पान	= पत्र, पत्ता, पर्ण	• भाट	= स्तुतिपाठक
• प्रासाद	= वाडा	• भारती	= भाषा, वैखरी
• पाखरू	= पक्षी	• भांडण	= तंटा
• पाऊल	= पाय, चरण	• भाळ	= कपाळ
• पाऊलवाट	= पायवाट	• भाऊ	= बंधू, सहोदर, भ्राता
• प्रार्थना	= स्तवन	• भेसळ	= मिलावट
• प्रामाणिकपणा	= इमानदारी	• भेदभाव	= फरक
• प्रारंभ	= सुरुवात, आरंभ	• भोजन	= जेवण
• प्रेम	= प्रीती, माया, जिव्हाळा		
• प्रोत्साहन	= उत्तेजन		
• पोपट	= राघू, शुक		
• पाऊस	= वर्षा, पर्जन्य		
• पाणी	= जल, नीर, तोय, उदक, जीवन, सलिल, पय, अंबू, अंभ, वारी		
• पिशवी	= थैली		
• पुस्तक	= ग्रंथ		
• पुतळा	= प्रतिमा, बाहुले		
• पुरातन	= प्राचीन		
• पुंजा	= पूजन		

• भोग	=	खोपटे, झोपडी	• रांग	=	ओळ
• मदत	=	साहाय्य	• रात्र	=	निशा, रजनी, यामिनी
• ममता	=	माया, जिव्हाळा, वात्सल्य	• रान	=	वन, जंगल, अरण्य, कानन
• मन	=	चित्त, अंतःकरण	• रूप	=	सौंदर्य
• मजूर	=	कामगार	• रुबाब	=	ऐट, तोरा
• महिना	=	मास	• रेखीव	=	सुंदर, सुबक
• महिला	=	स्त्री, बाई, ललना	• लग्न	=	विवाह, परिणय
• मजूर	=	कामगार	• लाट	=	लहर
• मस्तक	=	डोके, शीर, माथा	• लाज	=	शरम,
• मानवता	=	माणुसकी	• लोभ	=	हाव
• मान	=	गळा	• लोटके	=	मडके
• माणूस	=	मानव	• वरचा	=	वद्राचा
• मंगल	=	पवित्र	• वडील	=	पिता
• मंदिर	=	देऊळ, देवालय	• वस्त्र	=	कपडा
• मंदपणा	=	मंडपाच्या	• वद्रा	=	वर
• मंडपामां	=	मंडपामध्ये	• वारा	=	वात, पवन, अनिल, मारुत, समीर, वायू
• मार्ग	=	रस्ता, वाट	• वाट	=	मार्ग, रस्ता
• म्होरक्या	=	पुढारी, नेता	• वाद्य	=	वाजप
• मोहाची फुले	=	मोवा	• वातावरण	=	रागरंग
• मित्र	=	दोस्त, सोबती, सखा, सवंगडी	• वेग	=	गती
• मिष्टान्न	=	गोडधोड	• वेळ	=	समय, प्रहर
• मुलगा	=	पुत्र, सुत, तनय, नंदन, तनुत	• वेळू	=	बांबू
• मुलगी	=	कन्या, तनया, दुहिता, नंदिनी, आत्मजा	• वेश	=	सोशाख
• मुद्रा	=	चेहरा, मुख, तोंड, वदन	• वेदना	=	यातना
• मुख	=	तोंड, चेहरा	• विश्रांती	=	विसावा, आराम
• मुलुख	=	प्रदेश, प्रांत, परगणा	• वितरण	=	वाटप, वाटणी
• मेहनत	=	कष्ट, श्रम, परिश्रम	• विद्या	=	ज्ञान
• मैत्री	=	दोस्ती	• विनंती	=	विनवणी
• मौज	=	मजा, गंमत	• विरोध	=	प्रतिकार, विसंगती
• यश	=	सफलता	• विसावा	=	विश्रांती, आराम
• युक्ती	=	विचार, शककल	• विश्व	=	जग, दुनिया
• युद्ध	=	लढाई, संग्राम, लढा, समर	• वीज	=	विद्युर, सौदामिनी
• येतवरी	=	येईपर्यंत	• वृत्ती	=	स्वभाव
• योद्धा	=	लढवय्या	• वृद्ध	=	म्हातारा
• रक्त	=	रुधिर	• वैराण	=	ओसाड, भकास, उजाड
• रणांगण	=	रणभूमी, समरांगण	• वैरी	=	शत्रू, दुष्मन
• ह्रास	=	हानी	• वैषम्य	=	विषाद
• राग	=	क्रोध, संताप, चीड	• व्यवसाय	=	धंदा
• राजा	=	नरेश, नृप, भूपाल, राणा, राया	• व्याख्यान	=	भाषण
• राष्ट्र	=	देश	• शरीर	=	देह, तनू, काया, कुडी, अंग
			• शक्ती	=	सामर्थ्य, जोर, बळ
			• शर्यत	=	स्पर्धा, होड, चुरस

• शहर	=	नगर
• शंकर	=	चंद्रचूड
• श्वापद	=	जनावर
• शास्त्रज्ञ	=	वैज्ञानिक
• शाळा	=	विद्यालय
• शाळुंका	=	शिविलिंग
• शेत	=	शिवार, वावर, क्षेत्र
• शिवार	=	शेत, वावर
• शीण	=	थकवा
• शील	=	चारित्र्य
• शीतल	=	थंड, गार
• शिक्षा	=	दंड, शासन
• श्रम	=	कष्ट, मेहनत
• सकाळ	=	प्रभात, उषःकाल
• सचोटी	=	खरेपणा
• सफाई	=	स्वच्छता
• सवलत	=	सूट
• सजा	=	शिक्षा
• सन्मान	=	आदर
• सांगत	=	म्हणत
• संकट	=	आपत्ती
• संधी	=	मोका
• संत	=	सज्जन, साधू
• संपत्ती	=	धन, दौलत, संपदा
• सायंकाळ	=	संध्याकाळ
• सावली	=	छाया
• साथी	=	सोबती, मित्र, दोस्त, सखा
• स्तुती	=	प्रशंसा
• स्पर्धा	=	चुरस, शर्यत, होड, पैज
• स्थान	=	ठिकाण, वास, ठाव
• स्त्री	=	बाई, महिला, ललना
• संध्याकाळ	=	सायंकाळ, सांज
• स्फूर्ती	=	प्रेरणा
• स्वच्छता	=	झाडलोट
• सुवास	=	सुगंध, परिमल, दरवळ
• सुंदर	=	सुरेख, रमणीय, मनोहर, छान
• सागर	=	समुद्र, सिंधू, रत्नाकर, जलधी, दर्या, अर्णव
• सावली	=	छाया
• सामर्थ्य	=	शक्ती, बळ
• साहित्य	=	लिखाण

• सेवा	=	शुश्रूषा
• सिनेमा	=	चित्रपट, बोलपट
• सिंह	=	केसरी, मृगराज, वनराज
• सीग	=	शीग
• सुविधा	=	सोय
• सुगंध	=	सुवास, परिमळ, दरवळ
• सूत	=	धागा, दोरा
• सूर	=	स्वर
• सूर्य	=	रवी, भास्कर, दिनकर, सविता, मित्र, अरुण, भानू, आदित्य
• सोने	=	सुवर्ण, कांचन, हेम, कनक
• सोहळा	=	समारंभ
• हद्द	=	सीमा, शीव
• हत्ती	=	गज, पिलू, सारंग, कुंजर
• हर्दमच्यावानी	=	नेहमीप्रमाणे
• हल्ला	=	चढाई
• हळू चालणे	=	मंदगती
• हारियणं	=	राहिले
• हकिकत	=	गोष्ट, कहाणी, कथा
• हात	=	हस्त, कर, बाहू
• हाक	=	साद
• हारीच	=	एकत्र
• हित	=	कल्याण
• हिंमत	=	धैर्य
• हुकूमत	=	अधिकार
• हुरूप	=	उत्साह
• हुबेहूब	=	तंतोतंत
• हुभा	=	उभा
• हेका	=	हट्ट, आग्रह
• क्षमा	=	माफी

